

دانشجو

مآنده اورعی

شما سیکل دارید!؟

من دانشجوی ترم دوم پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران هستم و یک هفته‌ای است در بیمارستان امام خمینی دوره کارآموزی خود را آغاز کرده‌ام. راستش را بخواهید تا پیش از اینکه وارد بیمارستان شوم از این محیط تصور دیگری در ذهنم داشتم. همیشه فکر می‌کردم این تلاش و کوشش یک کارآموز پرستاری است که برای استادان او اهمیت دارد، اما اینجا بیش از هر چیز طرز پوشش ماست که برای استادان مهم است. پوشیدن روپوش سفید که برای همه رشته‌ها در بیمارستان اجباری است، اما این که حتماً مقنعه و شلوار سرمه‌ای و کفش مشکی باشد دیگر از آن حرف‌هاست. حالا با این سر و وضع به محوطه بیمارستان رفتن به کنار، جواب دادن به سؤالاتی که باید از اطلاعات پرسیده شود، حکایتی دیگر است.

از این گذشته ایده‌آل‌های یک پرستار خوب بودن، در درس‌های نظری بسیار سخت‌تر از چیزی است که الان رعایت می‌شود. به طور مثال طول مدت VS گرفتن در اینجا حداکثر یک دقیقه است اما در کتاب می‌خواندیم این مدت باید حداقل پنج دقیقه باشد. یا برای دادن دارو یا چک گرفته بودیم که قبل از آن چهار بار دارو را چک کنیم تا مبدا به بیمار اشتباه داده شود اما اینجا یک بار را هم به زور چک می‌کنند چه برسد به ...!

از طرف دیگر، ماجرای ارائه واحدهای ما هم شنبذنی است. ما در بخش جراحی، مشغول گذراندن دوره عملی هستیم ولی ترم‌پیش درس‌های تئوری آن را گذرانده‌ایم و چندان آن را به یاد نداریم یا مثلاً ترم پیش دستگاه تنفس را خواندیم ولی به جای رفتن به بخش مربوطه، سر از بخش جراحی عمومی در آوردیم. حرف آخر هم برمی‌گردد به درد دل همه بچه‌ها، چه کسی فکر می‌کرد ما که این همه برای ورود به دانشگاه درس خواندیم، حالا که بسا هزار امید و آرزو برای کمک به بیماران بر بالیشان آمده‌ام، از ما بپرسند: «شما سیکل دارید!؟»

روزشمار

مرتضی جلالی فرخ

۱۵ تیر

۶ جولای ۱۹۰۳ میلادی

تولد «اکسل هوگو تئودور تورل» بیوشیمی دان سوئدی که توانست در سال ۱۹۵۵ جایزه نوبل پزشکی را به خاطر تحقیقاتش بر روی فعالیت آنزیم‌های اکسیدان بررد.

۱۶ تیر

۷ جولای ۱۸۴۳ میلادی

تولد «کامیلو گلژی» پزشک و سلول‌شناس ایتالیایی که اجسام گلژی، سلول‌های گلژی در مغز و دستگاه گلژی در سلول‌ها به نام او نامگذاری شده‌اند.

۱۷ تیر

۸ جولای ۱۸۱۰ میلادی

تولد «گابریل گوستاووالنتین» فیزیولوژیست آلمانی که برای نخستین بار به فعالیت گوارشی شیره پانکراس پی برد.

۱۹ تیر

۱۰ جولای ۱۸۷۹ میلادی

تولد «هری نیکلاس هولمز» که برای اولین بار توانست ویتامین A را کریستالیزه کند.

۲۱ تیر

۱۲ جولای ۱۸۶۳ میلادی

تولد «آلبرت کالمت» باکتری‌شناس فرانسوی. او شناسگرد لویی پاستور بود که آنستیتو پاستور را در شهر دیل پایه‌گذاری کرد.

۲۲ تیر

۱۳ جولای ۱۶۲۹ میلادی

درگذشت «کاسپار برتلسن بارتولن» پزشک دانمارکی و مؤلف معروف‌ترین کتاب مرجع آناتومی در دوره رنسانس.

۲۳ تیر

۱۴ جولای ۱۹۰۴ میلادی

تولد «آنتون پاولوویچ چخوف» پزشک و نویسنده بزرگ روسی.

ترجمان درد

Pain Translation

کارو

فقط داروی مجاز…!

مهدبه آقازمانی

پارسال تقریباً همین روزها بود که گزارشی در مورد مشکلات داروسازان نوشتیم. آن موقع عمده حرف‌های داروسازان پیرامون معضلاتی بود که با سازمان‌های بیمه داشتند اما این بار با پررنگ شدن موضوع قاچاق دارو و مشکلاتی که برای داروخانه‌ها به وجود آمده، ترجیح می‌دهم به سراغ جامعه داروسازی بروم. پیگیری‌های سفت و سخت وزارت بهداشت برای جمع‌آوری داروهای خارجی خارج از فهرست که حتی به تعطیلی ۵۰ داروخانه و جریمه کردن آنها انجامید و همچنین کیفیت داروهای ایرانی، سوژه‌های مناسبی بود تا در موردشان با داروسازان صحبت کنم …

در ادامه این مصاحبه با مهدبه آقازمانی، مدیرعامل داروخانه‌های ایرانی، صحبت کردیم.

نست پس قیمتش هم نباید یکی باشد، باید کاری کنیم بین کارخانه‌ها رقابت به وجود بیاید. رقابت از نظر تهیه مواد اولیه، تهیه بهترین فرمولاسیون، بهترین متخصص، بهترین بسته‌بندی و حتی توزیع آن. این باعث می‌شود کیفیت بالا برود.»

دکتر خیلی صریح جواب می‌دهد: «به نظر من یک تلغبات خیلی مؤثر نیست، به دلیل اینکه اگر کیفیت یک دارویی خوب باشد مردم و حتی پزشکانی که دارو تجویز می‌کنند، می‌فهمند و احتیاجی به تبلیغ نیست، فقط باید کیفیت را بالا ببریم.»

بسته‌بندی خارجی جذاب‌تر است

کیفیت داروهای ایرانی مناسب است ولی مسئله‌ای که وجود دارد این است که پزشکان و بیماران به این داروها بی‌اعتمادند. با وجود تفاوت فاحشی که در مورد قیمت داروها وجود دارد ولی ترجیح می‌دهند نمونه خارجی‌اش را در مصرف کنند

نقش تقویت روحیه در درمان بیمار

افسردگی بیمار می‌شود.

۲ – گوش کردن به سخنان بیمار: با گوش کردن به شکایات و درد‌دل‌های بیمار، می‌توان احساس خوبی در بیمار ایجاد کرد.

اخلاق پزشکی

۳ – احترام و قدردانی نسبت به بیمار: در شرایط بیماری، حال بیمار به اندازه کافی بد است بنابراین سعی کنید او را نرنجانید.

۴ – لبخند زدن: حالت چهره شما می‌تواند حس مثبت یا منفی را به بیمار منتقل کند.

۵ – بیمار را در روند بهبودی تشویق کنید، مثلاً بگویید حالش نسبت به دیروز بهتر شده است.

۶ – در گفتگو با بیمار نسبت به مسائل مختلف خوش‌بین باشید.

۷ – طوری رفتار کنید که بیمار احساس کند به او محبت می‌کنید.

سال دوم

شماره ۳۳+ ۴ | نیمه دوم تیر ماه ۱۳۸۶

می‌کنند: «ببینید ما کارخانه‌های مجهز داروسازی داریم که بر طبق نرم‌ها و قوانین WHO کار می‌کنند و کیفیت داروهای ایرانی بسیار مناسب است. حدود ۹۶ درصد نیاز دارویی کشور در داخل تولید می‌شود و ۴ درصد بقیه وارد می‌شود» (البته این آمار را بارها شنیده‌ایم). دکتر واقفی تأکید می‌کند: «داروسازانی که می‌گویند کیفیت داروها مناسب نیست باید س سری کارخانه‌های داروسازی بزنند. ما دستگاه‌های تکنولوژی را به روز کرده‌ایم و دستگاه‌های بسته‌بندی و ماشین آلات و سیستم‌ها همه به روز هستند. شاید کارخانه‌ای هم وجود داشته باشد که دستگاه پرس قرusch مربوط به ۳۰ سال پیش باشد، ولی ۸۵ تا ۹۰ درصد کارخانه‌های ما به روز هستند.»

می‌گویم: ولی خیلی از بیماران هم داروهای خارجی را ترجیح می‌دهند، دکتر واقفی حرفم را تأیید می‌کند و می‌گوید: «علاقه مردم نسبت به اجناس خارجی فقط مربوط به دارو نیست، در مورد کالاهای دیگر هم این دید وجود دارد. مسئله مهم تبلیغات ماهواره‌هاست که در سطح وسیع داروها را تبلیغ می‌کنند اما در کشور ما مطابق دستورات با یک پاک مسئله بسیار مهم که من می‌خواهم حتماً شما ذکر کنید آگاهی دادن به مردم باید به وسیله داروساز و پزشک انجام شود». بحث بعدی که با دکتر واقفی مطرح کردم، ایجاد بازار رقابتی بود. دبیر انجمن داروسازان نیز بازار رقابتی را برای بهبود کیفیت تا حدودی مناسب می‌داند ولی عقیده دارد رقابت هزینه دارد و تبلیغات بودجه می‌خواهد که باید همه این موارد را در نظر بگیریم»

واما قضیه مافیای دارو که یکی از نمایندگان مجلس در مورد انحصار دارویی و مافیای دارو در کشور هشدار داد و این روزها واکنش‌های متفاوتی را در بین مسئولین در پی داشته است.دکتر واقفی نظر دیگری در این مورد دارد: «حجم بازار دارویی ما ۱۴۰۰ میلیارد تومان است، این مبلغ خیلی ناچیز است و اصلاً نمی‌توان نام مافیای را در مورد آن به کار برد. البته من منکر رانت‌خوارها و سوءاستفاده‌گرهایی که در سیستم دارویی اخلاص ایجاد می‌کنند نیستم، اما خوشبختانه چند سالی است که انحصار دارویی شکسته شده است. شما برای وارد کردن یک دارو تقاضا می‌دهید، تقاضای شما به کمیته مربوط می‌رود و اگر ضرورت باشد مجوز می‌دهند و اگر مشابه آن دارو در داخل تولید نشود و نیازی نباشد می‌گویند نه، به نظر من مافیای معنی ندارد!»

دکتر واقفی حرف‌هایش را با این جمله به پایان برد: «برای مبارزه با قاچاق دارو باید مرزها را کنترل و از تولیدات داخلی حمایت کنیم.»

قوانین مربوط به ثبت گزارش‌های پرستاری

۶ – ثبت مواردی که باید پیگیری می‌شده است مانند عکس‌برداری، مشاوره، آزمایش‌های خونی و …

۷ – ثبت روند ترخیص، وضعیت بیمار در زمان ترخیص یا انتقال و ارجاع به مراکز درمانی دیگر

۸ – ثبت شرایط همودینامیک بیمار، اقدامات انجام شده و نتایج، به خصوص در مواردی که مشکلی وجود دارد.

۹ – ثبت درست داروهای مصرف شده، با توجه به ملاحظات پرستاری و داروهایی که به هر دلیلی مصرف نشده‌اند.

۱۰ – پرستار مسئول رونویسی دستورهای پزشک است. اگر دستوری از پزشک برای بیمار به نظر نامناسب بود، پرستار مسئول است که دستور را با پزشک در میان بگذارد.

قانون

پیام کشاورز– بر اساس قوانین و اصول علمی و قانونی و با توجه به مسئولیت پرستاران، باید در گزارش پرستاری به موارد زیر دقت کرد:

۱ – ثبت همه دستوره‌های جاری و غیرجاری (دستورهای شفاهی، تلفنی و دستوره‌های از پیش تعیین شده)

۲ – ثبت اقدامات و روش‌های درمانی که دستور پزشک به وسیله کادر پرستاری انجام گرفته است.

۳ – ثبت رفتار و دیگر مشاهداتی که در رابطه با وضعیت سلامتی بیمار است.

۴ – ثبت واکنش‌های خاص بیمار نسبت به اقدامات درمانی و مراقبتی

۵ – ثبت آموزش‌هایی که به وسیله کادر پرستاری به بیمار داده می‌شود.

باید فرعون را هم خلق نمی‌کردی، شدادت و ضرورت را هم نمی‌آفریدی، تو در عطا و رحمت‌به بدی بیدگن نگاه نمی‌کنی».

همین‌طور با خدا صحبت کنید. خدا بپول بده، خدا خانه بده، خدا ذرن بده، خدا شوهر بده، خدا حافظه بده، خدا سرمایه بده، خدا آبرو بده، خدا بچه بده… تا نگیم، دست از تو برمی‌دارم! بدم به جای خود، حساب خوبی بدمی من سرچاپیش، حساب کرم و لطف و بزرگواری تو، حساب دیگری است، اگر تو ندھی، چه کسی می‌خواهد بدهد؟! آن قدر ادامه بدهید تا حالت گریه در شما پیدا شود.وقتی اشک در چشمانتان ظاهر شد، نشانه جواب مثبت خداست. گریه نشانه لبیک حق تعالی است. گریه به نواذات من است که بازار محبت از دو طرفم، بعد در روح خودت، صفایی می‌بینی و یک روشناسایی در قلبت پیدا می‌شود. خداوند برای اینکه بزرگی آن آیات را بفهماند، سه قسم می‌خورد و می‌خواهد با قسم، عظمت و استحکام مطلب را بفهماند. می‌فرماید: «قسم به ماه که از آیات بزرگ خداست، قسم به شب و لنت آخر شب که بین‌الملطوبین» که به تحقیق و یقین، او (فاطمه زهرا سلام .علیها)، یکی از آیات کبرای الهی است.»

دیگر کافی است، با تبریک میلاد با سعادت این مولود عظیم و آیه کبری الهی، سخن را ببسنده کرده و به ادامه خطبه غدیر می‌پردازیم:

پیامبر اکرم صلی . علیه و آله در ادامه خطبه فرمودند:«ای مردم، همان‌طور که خداوند عزوجل به شما فرمان داده است نماز را به پا دارید و زکات را بپردازید و اگر زمان طوبلی بر شما گذشت و کوتاهی نمودید یا فراموش کردید، علی صاحب‌الکثیر شمامت و برای شما بیان می‌کند، همان کسی که خداوند عزوجل بعد از من او را به عنوان امین بر خلقش منصوب کرده است. آن من از اوم، آن من از اوم، آن من از من است که من هستم از آنچه سؤال کنید به شما خبر می‌دهند و آنچه را نمی‌دانید برای شما بیان می‌کنند.

بدانید که حلال و حرام پیش از آن است که به آن هما را بشمارم و معرفی کنم و بتوانم در یک مجلس به همه حلال‌ها دستور دهم و از همه حرام‌ها‌هی کنم. پس ماورم از شما بیعت بگیرم بر اینکه آنچه از طرف خداوند عزوجل درباره امیرالمؤمنین علی و جانشینان بعد از او آورده‌ام قبول کنید و بپذیرید که آنان از من نسل من و اویند. (و آن موضوع) امامتی است که فقط در آنها به پا خواهد بود و آخر ایشان مهدی است تا روزی که خدای مدبر، قضا و قدر را ملاقات کند.»

«ای مردم، هر خدایی که شما را به آن راهنمایی کردم و هر حرامی که شما را از آن نهی نمودم، هرگز از آنها برنگشمارم و تغییر ندهام. این مطلب را داشته باشید و آن را حفظ و به بندگانید که سفارش کنید، آن را تبدیل کنید و تغییر ندهید. من سخن خود را تکرار می‌کنم، نماز را به پا دارید و زکات را بپردازید. و به کار نیک امرو از مکررات نهی نمایید.»

«بدانید که بالاترین امر به معروف آن است که سخن مرا بفهمید و آن را به کسانی که حاضر نیستند برسانید و آنها را از طرف من به فیوشل امرو کنید و از مخالفت نهی نمایید، چرا که این دستوری از جانب خداوند عزوجل و از نزد من است و هیچ امر به معروف و نهی از منکر می‌نشود مگر با امام معصوم.»

شماره ۳۳+ ۴ | نیمه دوم تیر ماه ۱۳۸۶

پیشرو

آی‌دا اقصایی

تصوری از درد

«وقتی انسان پزشک است، فقط تصوری از درد برای خود می‌سازد». این جمله را «آلبر کامو» در رمان « طاعون» می‌نویسد. تا اواسط قرن نوزدهم میلادی چاره دیگری هم وجود نداشت. دندان‌پزشکی را تصور کنید کنار یونیت ایستاده و قصد دارد بقیه دندان‌های بیمارش را هم بکشد تا دندان‌های مصنوعی را در دهان او جای‌دهد. فرض کنید هیچ ماده بی‌حس‌کننده‌ای هم در اختیار نیست. حالا با شنیدن ناله‌های رقت‌انگیز بیمار با خروج هر دندان، درد او را تصور کنید…

حتی « تصور درد» هم برای متأثر کردن یک پزشک کافی است و وقتی وسیله‌ای برای تسکین درد یا بی‌حسی بیمار وجود ندارد، دیگر انتظار بیش از این بی‌مورد است. گرچه پزشکان هرگز به قبول این تحمل درد، تن ندادند و همواره در طب فکر یافتن راهی برای کاهش درد وجود داشت.

«ویلیام توماس مورتون» که «مایکل هارت» نامش را در رتبه سسی و هفتم فهرست «انسان‌های تأثیر گذار تاریخ» ثبت نمود، همان دندان‌پزشکی است که به ساختن تصوری از درد اکتفا نکرد.

او که از راه ساختن دندان‌های مصنوعی برای بیمارانش امرار معاش می‌کرد، برای کاهش درد آنها به هر دری زد. اول دست به دامان مواد مخدر و الکل شد، بعد هم خواب مصنوعی را امتحان کرد که تا این‌که به فکر استفاده از « اتر» برای بی‌هوشی عمومی بیمارانش افتاد.

او نخست اتر را بر روی حیوانات و سپس روی خودش آزمایش کرد تا در نهایت در ۳۰ سپتامبر ۱۸۴۶ این روش را در مورد یک تاجر بوستونی به نام «ابن فارس» به‌کار گرفت. نتیجه موفقیت آمیز بود و قرار شد، بعد هم خواب مصنوعی را برای تسکین درد، در ۱۶ اکتبر ۱۸۴۶، در یک نمایش عمومی و در حین خروج توده‌ای از گردن یک بیمار به وسیله «دکتر جان کولین وارن» – استاد بیمارستان عمومی ماساچوست – مورد استفاده قرار گیرد.

این نمایش موفقیت آمیز بود، اما بعد از آن، مورتون از فاش‌کردن هویت ماده مورد استفاده‌اش سر باز زد. او آن را « لثئون» (Letheon) معرفی کرد، همان ماده‌ای که در افسانه‌ها برای بی‌هوشی حین جراحی سزارین مورد استفاده قرار گرفته‌بود، اما خیلی زود هویت ماده لو رفت. از سوی دیگر «دکتر چارلز جکسون»، استاد شیمی مورتون در هاروارد، ادعا کرد که او پیشنهاد استفاده از اتر را به مورتون داده و در واقع او هم در این اکتشاف سهیم است.

دکتر مورتون بقیه عمر خود را صرف تلاش برای ثبت این اکتشاف کرد به طوری که این مسئله چهار بار در کنگره امریکا مطرح‌شد. در مدتی که مورتون غرق این کشمکش بود « دکتر کرافورد لانگ»، جراحی در جرجه، ادعا کرد که از ۱۸۴۱ از اتر برای جراحی‌های کوچک استفاده‌می‌کرده‌است. ادعاهای لانگ و جکسون مانع از آن شد که حتی یک پنی از ۱۰۰۰۰۰ دلار حق ثبت اکتشاف به دست مورتون برسد. او برای گرفتن چیزی که حق مسلم خود می‌دانست حتی با « فرانکلین پی‌رس» رئیس‌جمهور وقت امریکا، قرار ملاقاتی گذاشت،

ولی باز هم راه به جایی نبرد. او به‌قدری از این موضوع دلخور بود که حتی جایزه آکادمی پزشکی فرانسه را هم که ۵۰۰۰ فرانک ارزش داشت و به طور مشترک به او و دکتر جکسون تعلق گرفته‌بود، نپذیرفت.بعد از ۱۸ سال تلاش مداوم و بی‌نتیجه، در پاییز ۱۸۶۲ در جنگ امریکا با مکزیک، به عنوان جراح داوطلب به ارتش پوتوماک پیوست. او از

تر برای بی‌هوشی ۲۰۰۰ سرباز زخمی استفاده‌کرد و ۴ سال بعد در حالی که به شدت زیر بار قرض و بدهی بود، (احتمالاً) به دلیل خون‌ریزی مغزی درگذشت. در سال ۱۹۱۱ پسر مورتون دستگاه دست‌ساز پدرش را که به امید ثبت‌شدن در آبنباری خانه نگه‌داشته‌بود، به متولیان طب وقت هدیه‌کرد و هنگامی که در سال ۱۹۴۴ « پرستون استورگس» فیلمی درام / کمدی با نام « لحظه بزرگ» از زندگی دکتر مورتون ساخت، انسان‌ها تازه به ارزش کار مورتون پی بردند اما باز هم ۵۰ سالی گذشت تا (جمعیت متخصصین بیهوشی امریکا) ASA «دکتر توماس گرین مورتون» را یک نژادی نامید و تأسف خود را نسبت به سرنوشت این مرد بزرگ ابراز کرد.